

ORADEA-MARE (N.-VÁRAD)
24 ianuarie st. v.
5 februarie st. n.

Ese în fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 4.

ANUL XXIX.
1893.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.
Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Stefan-vodă cel tinăr.

— Tragedie istorică în 5 acte și 3 tablouri. —

Actul III.

Sală în palatul Domnesc.

Scena I.

TÓDER și NICHITA.

TÓDER.

Primiși însărcinarea, dar iată vremea sboră
Și Cărăbăt trăește!

NICHITA.

Ce fel! Dar sunt eu dóră
Un ucigaș pe plată, lovindu-l pe furiș?
Pândit-am mult prilegiul.

TÓDER.

Căci n'ai voit aieva.

Dar totuș nu-l gășiși.

NICHITA.

Ce vorbe-s aste, frate?
Dosit-am eu vr'odată, când luptele 'nfocate
Cerut-au braț?

O luptă în Sudan.

TÓDER.

Nu. Inse acum te-ai inmuiat.
Căci dragostea sleit-a curagiu-ți de bărbat...
Me duc. Boerii-așteptă. (*Plăcă.*)

NICHITA.

Când vorba e de țeră,
Șciú pune frêu iubirii.

TÓDER (*oprindu-se.*)

Te rog sfêrșește dară,
Că toți ai noștri strigă. (*Ese.*)

Scena II.

NICHITA singur.

Deci sînt vorbit de reu.
De-ar ști ei cât mai sufer!

Scena III.

NICHITA și DESPINA.

DESPINA.

E drept, iubitul meu,
Că s'a pornit spre tata primejdie cumplită?
Aflând, grăbii la tine aici.

NICHITA.

Nu știu.

DESPINA.

Nichit!l
Vorbește, spune iute, căci mai că nebunesc.

NICHITA.

Nu s'a 'ntemplat nimica.

DESPINA.

Pe fața ta citesc
O mare tulburare. Tu știu ceva. Vorbeșcel!

NICHITA.

Fii liniștită dragă; părintele-ți trăeșcel!

DESPINA.

Trăeșcel! Vorba-acésta, ca fulgerul din nori,
Îmi luminéază taina ce-ascunđi. Acuma ori
Îmi spui ori ba, știú totul: părintele meu are
Pré mulți dușmani în țeră ce vor să-l dea 'n perđare;
Aceștia hotărît-au să-i stingă vieța, dar
Tu te 'ngrozești a-mi spune. Așá-i? Veđi că 'nzadar
Ascunđi de-acuma taina!

NICHITA.

Te 'nșeli; n'ascund nimic!l

DESPINA.

Veđi, eu am fost mai bună. Eu m'am grăbit cu frică
Să-ți spun de planul mărșav ce vi se pregătia!
De me iubești, Nichitá, să faci și tu așá,
Altfel eu mor de spaimă.

NICHITA (*a parte.*)

Ce vorbe zdrobitórel!

(*Tare.*) De te iubesc, Despino? Dar e puțină óre
Să nu-mi fii dragă mie? Tu mi-ai făcut un raiu
Aici in asta lume! Ești visul ce-l visai
De-o mare fericire... Dar frica-mi prevestește,
Că fericirea nóstră de stâncă se izbește.

DESPINA.

Eu nu me tem de pedeci, căci dragostea 'n sfêrșit
E fulger care sfarmă și stâncă de granit.
Iubirea-mi dá putere să stimpêr dușmânia
Părintelui; i-oi spune să-și stingă 'n pept mânía,
Că-i osêndit la mórte prin ómenii mișei,
Că tu mi-ai spus acésta, voind să-l scapi de ei.
Și el, vêđend iubirea-ți, uitá-va tóte 'ndată,
Cu dragoste te-a stringe la ínima 'mpăcatá!
Așá va fi. Șciú bine. Căci dênsul nu-i om reu,
Ci numai Șerpe-l strică... Te rog pe Dumneđeu,
Mi-l mântuește dară!

NICHITA.

Te rog, fii liniștitá!

DESPINA.

Făgăduiești? Dă-mi mâna!

NICHITA.

Ai frică 'nchipuită.

DESPINA.

Se duce noul negru și ceru-i iar senin
Și trece vijelía și rađe noue vin;
Șlăbește 'n urmă gerul, dând loc la primăverá,
Dar una 'n veci nu piere: durerea mea amară.

NICHITA (*a parte.*)

Ș-acuma s'am puterea să fac ce m'am legat?!
Dar sângele și mintea îmi strigă că-i păcat!
(*Tare.*) Te du acasă, dragă!

Scena IV.

NICHITA, DESPINA și CARABAȚ.

CARABAȚ.

Despino, ce rușinel!
Dar nu ț-am spus din vreme, că nu ți se cuvine?
Astfel de om nu-i vrednic de fel de némul teu.
(*Despina esc speriată.*)

Scena V.

NICHITA și CARABAȚ.

NICHITA.

«Astfel de om!» Dar spune-mi, ce fel de o sînt eu?

CARABAȚ.

N'am vreme să-ți dau sémă.

NICHITA (*punêndu-și mâna pe sabia.*)

Dar îmi vei datá indatá,
Căci te-oi silí. Vorbeșcel!

CARABAȚ.

Vitéz de gurá latá,

Intocmai ca și tatál.

NICHITA (*scoțêndu-și sabia.*)

Ț-oi arátá ce sînt.

La luptá dar, căci altfel te voi culcá 'n pámênt,
Ca p'un mișel netrebnic!

CARABAȚ (*scoțêndu-și sabia.*)

Acest cuvênt te-omórá.

Copil obraznic!... Haide.

(*Incep a luptá.*)

Scena VI.

Ei și MAGDA.

Jos armele!
(Ei încetăză lupta.)

Au dóră

Moldova noastră n'are dușmani străini destui,
Cu cari voinicul mândru să-și frângă arma lui,
Ci cată s'o pêteze cu sângele de frate?!
De-ajuns!

CARABĂȚ.

Acest copil...

MAGDA.

E tiner cu gânduri infocate;
Fii dumnea-ta cu cumpêt.

NICHITA.

Acest bătrân...

MAGDA.

Cinsteșce bătrânețea!... (I face semn să ăasă.)
(Nichita ese.)

Scena VII.

MAGDA și CARABĂȚ.

MAGDA.

Ș-acum să-mi dai răspuns,
Iubite vornic mare, de ce trăești in ură
Cu Arbureșcii? Ore ce rele îți făcură?
Nu ț-au fost ei tovarăși de arme și nu veđi
Că nori s'aredicără p'ai țerii munți, liveđi?
Nu-i timpul ca boerii să duc' o vieță 'n cértă;
Acuma dușmănia-i păcat ce nu se iértă.
Trecutul dumitale îți spune ce să faci:
Te rog și eu acuma, grăbeșce să te 'mpaci. (Ese.)

Scena VIII.

CARABĂȚ singur.

Pré bine đice Dómna! Să 'ncheiu dar lupta mare,
Ce-mi face vieță négră și 'n țără 'nversunare;
Véd fulgerul izbândeii treznind pe capul meu...
Mai bine fac dar pace, ca Arbure și eu
Să ne 'mpărțim puterea, domnind doi impreună,
S'ajungă fericită și fica mea cea bună.

Scena IX.

CARABĂȚ și ȘERPE.

ȘERPE (așcultând din prag cuvintele din urmă.)
Dă-mi voia dar, iubite, să fiu eu cel dintéiu,
Dorind noroc la gându-ți ivit in căpétéiu!

CARABĂȚ.

De unde vîi aicea?

ȘERPE.

Din țera cea leșescă,
In care m'alungase mânia cea Domnéscă.
Chiemat din nou de vodă, îți đic: Intr'un cias bun!
(Plécă.)

CARABĂȚ.

Dar cară-te de-aicea!

ȘERPE (intorcându-se din prag.)

O vorbă să-ți mai spun!
Să nu-ți uiți nici de inine și chiamă-me la nuntă!
Aș vré să véd clipita, cum după lupta cruntă,
Te 'mbrățișezi cu cuscrul. (Ese.)

Scena X.

CARABĂȚ singur.

Ce om afurisit!

Își bate joc. Dar pôte, căci reu m'a păcălit.
M'a strîns in lanțuri grele, me pörtă după sine,
Degiaba-i svêcolirea, nu sînt stăpân pe mine,
Sînt prăbușit la vale, nu pot să me opresc...
Da. Nu me pot retrage... chiar să me prepădesc!

Scena XI.

ȘTEFAN-VODĂ, CARABĂȚ, ȘERPE și mai mulți boeri.

ȘTEFAN-VODĂ (lui Carabăț.)

Ce veste e prin țără?

CARABĂȚ.

Măria Ta, o șcire
Din Roman prevesteșce o nouă resvrătire.

ȘTEFAN-VODĂ.

Ce? Iaraș tulburare! Cine-s in fruntea ei?

ȘERPE.

Chiar Arbure hatmanul cu fiii lui mișei.

ȘTEFAN-VODĂ.

Să fie cu putință?

CARABĂȚ.

Te vei increde 'ndată,
Că l'am chiebat aicea.

UN BOER.

Așá e, Dómne.

ȘERPE.

Iată.

Scena XII.

Același și ARBURE.

ȘTEFAN-VODĂ (lui Arbure.)

Și tot ai îndrăznélă să vîi in fața mea?!

ARBURE.

Nu șcíu prin ce sînt vrednic d'acésta vorbă grea?
Sînt sfetnic cu credință.

ȘTEFAN-VODĂ.

Cunosc a ta credință.

Nu e decât minciună, ca 'ntréga ta ființă;
Dar nu-ți mai cred de-acuma, căci ochii-ni s'au deschis.
Șcíu taina-ți cea ascunsă, ce-mi pare ca ș-un vis...
Cum? Dumnea-ta in care cređui ca 'ntr'un părinte,
Pe când îmi juri credință cu dulci și mari cuvinte:
In țără faci rescólă, să me restórne jos?!...
Ești un vicién fățarnic, nu sfetnic credincios!

ARBURE.

Măria Ta, șcíi bine, că 'n luptă nentreruptă
Imbétrânii in țără. Pe câmpul cel de luptă

Și 'n vremea cea de pace. ori când putuși să vezi,
Că mi-am iubit moșia... Dar decă ai dovedi
D'acésta bănuieală, poșteșce 'n grabă mare
Să-mi judece păcatul obșteșca adunare!
Cu fruntea ridicată me voi infățișă,
In liniște primi-voi și judecata sa...
Dar pân' atuncia, Dómnne, te rog și mai așteptă,
Căci judecata-ți póte să fie pré nedréptă!

ȘTEFAN-VODĂ.

Nu voi chieamá pe nimeni. Sânt Domn in țera mea,
Voi judecă eu ênsu-mi ce mintea-ți născociá!

ARBURE.

Va fi o fărdelege.

ȘTEFAN-VODĂ.

Voința mea e iege!

BOERIL.

Așá-i!

CARABĂȚ.

Și din mijlóce pré mult nu mai alege!

ȘTEFAN-VODĂ.

Aicea tóte trebui să fie cum vreu eu!

ARBURE.

L'atát ajuns-am dară, puternic Dumneđu!

Me prinde gróza, mila, de sórta țerii mele.

CARABĂȚ.

Inchide-i gura, Dómnne!

ARBURE (*cătră Ștefan-Vodă.*)

Ba nu lásá să 'nșele

Astfel aceștia tronul. (*Arată pe Carabăț și Șerpe.*)

CARABĂȚ.

Eu?

ARBURE.

Da, nelegiuit!

Da, dumnea-ta cu Șerpe; căci doi v'ați insoțit,
Să dați Moldova scumpă pe calea urgisită.

CARABĂȚ.

Să-ți rumegi vorba bine, altfel intr'o clipită
Mi-oi face eu dreptate.

ARBURE.

Mai bine-ai fi făcut

Dreptate țerii tale. Dar unde am căđut!
Vlăstari de viță veche, voinici vestiți in luptă,
Perit-au toți de-arêndul in vrajba-ți nentruptă;
Ce-a fost cinstit in țeră, nimic n'a fost cruțat,
Desfrâul, nerușinea in locu-i s'au 'nălțat.
Moldova tótă geme ș-unită ca o gură
In agonía morții, ve blastemă, ve 'njură!

CARABĂȚ.

Prietenii-ți de cruce.

ARBURE.

Ba satele din cari

Și mēduva e suptă de cete de tálhari
Și vēduvele-ai căror bărbați se omoriră,
Părinți a căror fiice pe rēnd se necinstiră,
Boerul care trebui să dea ce-a câștigat,
Plugarul care n'are un bob de sēmēnat.

CARABĂȚ.

Mintēșci!

ARBURE.

Pe la altare stau preoți cu păcate,
Desfrâul face lege virtuții atacate;
Dreptățile cerute la cei mari se 'mpărțesc
Și despotul își face un drept dumneđeesc!

ȘTEFAN-VODĂ.

Destul, bētrân obraznic.

ȘERPE (*lui Arbure, sarcastic.*)

Te rog și nu tot plānge!

ARBURE.

Dar simt ferbēnd in vine-mi tot picurul de sânger!

ȘERPE (*lui Arbure.*)

Atunci bé apă rece!

ARBURE (*lui Șerpe.*)

Lingău afurisit!

ȘTEFAN-VODĂ (*lui Arbure.*)

Acum să-ți tacă gura, răbdarea-mi s'a sfērșit!
Nu vreau s'ascult de-acuma cărtirea ta pocită,
Ce vede 'n țeră tóte cu fața inegrită,
Ce 'njură boerimea cu rēvnă la domnit,
Ce face chiar din mine un suflet dejosit.

ARBURE.

Eu n'ascund adevērul.

ȘTEFAN-VODĂ.

Mi-o spui deci oblu fórte.

Acésta-ți este dară ș-osēnda cea de mórte.

Scena XIII.

Aceiași și MAGDA.

ȘTEFAN-VODĂ (*urmând, lui Arbure.*)

De-acum nu-mi ești nimica. Jos sabia! Argați,
Veniti și-l prindeți iute ș-apoi îl aruncați
In temniță!

(*Argații se apropie de Arbure.*)

MAGDA (*oprindu-i, vine 'n fața lui Ștefan-vodă.*)

Nu Dómnne! Așteptă o clipită,
Căci judecata-ți este nedréptă și pripită!

ȘTEFAN-VODĂ.

Ai face mult mai bine, in cale-mi să nu vfi.

ARBURE.

(*Își deslégă sabia și o depune inaintea lui Ștefan-vodă.*)
Ia sabia ce purtat-am in multe bătălii.

ȘTEFAN-VODĂ luând sabia.

O dau in mâni mai bune. Iubite voinic mare
Ia sabia ș-o pórtă.

(*Cărăbăț o primeșce inchinându-se.*)

ARBURE.

S'o pórte dēnsul, care
Nu-i vrednic s'o atingă? Nu, Dómnne, nu, n'o las!
Mai bine-o frâng indată. (*Porneșce spre Cărăbăț.*)

ȘTEFAN-VODĂ.

Să nu mai faci un pas!

Va fi ce-am đis odată!

Lilo Kunk

Pisica favorită.

MAGDA.

Dar, Dómné, e ruşine
Ce faci acum cu unchiul.

ŞTEFAN-VODĂ.

Nu cer sfat dela tine.

MAGDA.

Dar este om de frunte.

ARBURE.

De giaba-s tóte; ađi
Aceia sânt de cinste ce mint fără obrađ.

ŞTEFAN-VODĂ.

Argaţi!

MAGDA (*punându-se naintea argaţilor.*)

Dar nu!

ARBURE (*Magdei.*)

Me lasă!... (*Eşind.*) Moldova mea iubită,
Scăpá-vei tu odată de vremea de ispită?!

(*Ese urmat de argaţi.*)

Scena XIV.

Aceiaşi fără ARBURE.

MAGDA (*cătră Ştefan-vodă.*)

Cu grózá şi ruşine m'apropiu tremurând!
Te rog, izbită 'n suflet, să fii de-acum mai blând!
O! facă-ţi-se milă de ţera care plânge!
Sfêrşeşce, căci in urmă tot picurul de sânge
Va fi un bob din care curënd va incolţi
O crudă resbunare ce greu te va lovi!

ŞTEFAN-VODĂ.

Urmeze-mi ori ce 'n lume, nu voi schimbá nimica!
Eu am o ţintă naltă ce nu cunoşce frica;
Şi cei ce-mi stau in cale căde-vor rënd pe rënd,
Nici tu nu-mi da poveţe, mereu ameninţând,
Că 'n urmă ău voi crede, ce 'n taină mi se spune,
Că tocmai tu faci tóte rescólele nebune!

(*Şerpe tresare.*)

MAGDA.

Sânt bănuită dară şi eu! Şi 'ncepi să cređi!...
Acuma-mi şcíu sfêrşitul... Şi chiar să n'ai dovedí...
Îţi stau şi eu in cale... Izbeşce dară iute,
Căci mórtea mi-ar fi lécul la fericiri perdute! (*Ese.*)

ŞTEFAN-VODĂ.

Boeri, ve las acasă.

(*Es toti, afară de Şerpe.*)

Scena XV.

ŞERPE singur.

Nu-mi trebuie de-acum
Nici Cărabăţ ce vecinic tot şovăe pe drum
Şi-mi face numai temeri... Iubite şi bun frate,
Găteşce-te de mórte, căci ciasu-ţi iată bate!

Scena XVI.

ŞERPE şi CARABĂŢ.

ŞERPE (*a parte.*)

Şi iată tocmai vine!

CARABĂŢ (*a parte.*)

Uitai ceva aci. (*Zărind pe Şerpe.*)

Ce faci?

ŞERPE.

Eu? Stau pe gânduri, că cum aş mântuí
Pe Arbure de mórte?

CARABĂŢ.

Îţi riđi ş-acum de densus!

ŞERPE.

Dar nu me veđi, iubite, că mai me 'necă plânsul!

CARABĂŢ.

Pecat că nu te 'necă, cât reu ai sevêrşit!

ŞERPE.

Cum vêd ş-acuma iară eşti tot posomorít!

CARABĂŢ.

Şi cum să nu fiu óre? Te-am ascultat orbeşce,
Şi ce-am ajuns la urmă?... Gândirea 'nmărmureşce.

ŞERPE.

Deu, grea nenorocire să n'ajungi incuscrit
Şi să 'mpărţiţi puterea! Séu póte ai gândit
Că n'ai să faci nimica, să fii scutit de ură
Şi stând cu mâni pe şolduri, să-ţi cadă mura 'n gură!
Ce om de omeníe! Eu recunosc că sânt
Om slab, plin de păcate; dar dumnea-ta un sfânt!...
Cum nu? Am fost, şcíi bine, tovarêşi buni!

CARABĂŢ.

Ajunge!

Nu me 'nghimpá, nimernic, că 'ndată te-oi străpunge!

ŞERPE.

Nimernic eu? Pré bine. Dar noi ca nişte fraţi
Lucrat-am impreună, la bine, reu, legaţi:
Deci l'amëndoi se cade asemenea resplată,
Eu dar impart frăţeşce numirea mie dată.

CARABĂŢ.

Greşii. O şcíu pré bine. Dar tu m'ai înşelat,
Tu ai fost urzitorul, ş-ai mai cumplit păcat;
Fii dar mai cu sfielă, te-ascunde cu ruşine!

ŞERPE.

Deu mi-i ruşine tare de-un om cinstit ca tine.

CARABĂŢ (*scoţându-şi sabia.*)

Mi s'a sfêrşit răbdarea. Te apêră, de şcíi!

ŞERPE (*asemenca scoţându-şi sabia.*)

Sânt gata. Deci izbeşce! Să vêd acum ce ţi-i
Mai mare: gura lată séu dór nimernicia?

CARABĂŢ.

Obraznic fără margini, din care mişelia
A stins ori ce cimţire, ţ-oi da eu dar respuns:
Deci pieri! (*Sare spre el.*)

(*Şerpe se apêră. Urméză ducl.*)

ŞERPE.

Pieri tu mai bine!

(*Îl atacă. Lupta urméză; in sfêrşit Şerpe străpunge pe Cărabăţ, care cade.*)

CARABĂŢ (*murind.*)

Hoţeşce m'ai străpuns!

Blăstêm! Să-ţi fie sórtea ce mi-ai făcut tu miel! (*Móre.*)

ŞERPE (*se aplecă şi-l pipăe.*)

E mort! Aşá de iute! Remas bun dar cuscrie!

Nu vom jucá la nuntá. Dar rabdá, dragul meu,
Cáci ai sá veđi degrabá in cer pe cuscrul teu;
Și cel puțin acolo ve faceți frați de cruce . . .
Acuma dar sânt singur, de-acuma eu m'oi duce
Spre țință fără témă ș-oi izbutí 'n curênd! . . .
Dar sá plecám d'aicea! (*Ese.*)

Scena XVII.

NICHITA singur.

Ce suflet tremurând

De urá me 'ntorc iará, cáci vreau acum a-mi frânge
Cu dânsul arma cruntá. . .

(Zărește cadavrul.)

Ce veđ? Un om in sânge.

(Se plcă spre el.)

E Cărabăt! Mort! Óre cine l'a omorít?
De bună sémá Tóder, ca eu sá fíu scutit
De sarcina grozavá . . . Ce fratele! . . . Aud pași . . .

(Ese iute.)

Scena XVIII.

DESPINA singurá.

Veđut-am pe Nichita venind . . .

(Zărește cadavrul și scóte un țițet.)

Ucigași!

*(Leșină lângă cadavru.)**(Cortina.)*

IOSIF VULCAN.

Deasupra ferestei mele . . .

Deasupra ferestei mele
Este-un cuib de rëndunele.

Rëndunicá, rëndunea!
De-aș avé eu grija ta
Și tu sá ai grija mea —
Me tem cá n'ai mai veni,
Cum omêțul s'ar topí
Deasupra ferestei mele
Sá faci cuib de rëndunele.

Ci când ape lungi lc treci,
Te-ai lăsá sá te incci,
Sá nu simți durere 'n veci!

Rëndunicá, rëndunea!
De-ai avé tu grija mea
Și eu numai grija ta,
Casá numai sá-mi clădesc
Pentru ceea ce iubesc,
Pe un vêrv de mânăstire
Face-aș cuib de drăgostire

Ș-ar puté sá trecá vécuri
Fără dor de-a lunei flécuri;
Sórta altor n'aș rêvni,
Tótá țiua . . . aș iubi.

N. A. BOGDAN.

R ă s b u n a t ă .

Nuvelá de *Sacher-Masoch.*

(Urmare și incheiere.)

Domna se apropiá cu serile-i lungi și reci. Lumea
incepea a se duce la teatru. Se jucá intr'o sêrá
«Wilhelm Tell»; Angela aflá de acêsta, se duse și-și
cumpêrà un bilet, nu tocmai un fotoliu de orches-
trá, ci unul de stalul III, cu scop ca sá nu fie vê-
đută de lume. Se dusesese singurá, invêlitá intr'o
mantilá lungá și pe față purtá o brobódá venețianá.

Dupá ce se jucá primul act, ea-și aruncá ochii ei
asupra mulțimei din salá, dar se oprí de-odatá cu pri-
virea asupra unei loji, par cá ar fi atras-o ceva. Fără
de voia ei un tremur îi trecú prin tot corpul, ca și când
ar fi atras-o cu o pilá electricá.

Doue dómne, mă-sa și fiica ei fără indoiélá, șe-
deau in acêstá loje. Cea mai tinerá erá o blondá fru-
mușicá și plăcutá. In dosul ei státea in picióre contele
Podstaki care n'o părăsiá cu ochii. Angela ar fi voit sá
strápungá cu un pumnal ínima acestei femei, dar . . . ea
revení in fire.

A doua ți la lectiunea de scrimá, ea cu o indi-
ferință prefăcutá îl intrébá.

— Cine erá acêstá frumósá fatá bálae, in drepta
cáreia steteai asêrá la teatru?

Contele se inroși.

— E o rudá a mea, ți se el. dșóra Resvizka. O
gásești frumósá? Mie nu-mi place, îți spun dreptul.

Angela erá convinsá de vorbele lui.

Câteva sêptemâni trecurá încá. Iérna își intinsese
giulgiul ei alb, pe intinderea cea mare.

Erá intr'o ți dupá amiéđi. Angela, care fusese in
oraș sá têrguêscá câte ceva de ale casei, mergênd pe
drum, auđi in urma ei plesnetul unui biciu și zângănit
de clopoței. O sanie trasá de doi armásari iuți veniá in
fuga cea mai mare, mánați de Podstaki. Lângá el in
sanie, ședea frumósá domnișórá Reviszka imbrăcatá in-
tr'o blaná de samur. Pe față-i se citiá fericirea.

Ínima Angelei se strínse de durere și mai, mai
e'ar fi căđut, decá nu s'ar fi spriginit de zidul, lângá care
mergea. Dupá ce frumoșul equipagiu trecú, ea își strínse
mânilé cu furie și se indreptá in spre biserica cea mai
apropiatá. Ajunsá ací, ea căđú in genunchi, inaintea
Maicei Domnului. Se rugá mult, mult, căđêndu-i teribile
de lacrâmi din ochi.

Chiar in aceeași ți contele vení la dânsa s'o
veđá.

— Ce-ai, de plângi? o intrebá el.

— Me rog, spune-mi de ce joci acêstá tristá co-
medie cu mine? Spune-mi mai bine cá nu ții la mine
și nu me iubești.

— Nu iubesc pe alt cineva decát pe tine.

— Jurá-mi-o

— Íți jur!

— Dar cu domnișórá Reviszka cum remâne?

— Cu domnișórá Reviszka? Auđi, ea e o rudá a
mea, și ți-am spus-o mi se pare deja odatá. Nu sânt
decát galant față cu dânsa, dupá cum ími cere datoria.
Nimic alt mai mult.

Angela dede din cap cu tristețe.

— Nu știu, dará o voce din năuntru ími spune,
cá tu ne inșeli pe amêndoue.

— Angelo, crede-me cá te iubesc numai pe tine.
Incetézá odatá cu vorbele tale, cáci ími strápung ínima.

Ea fu asigurată și convinsă din nou, că numai pe dânsa o iubește.

Trecură câteva zile.

Eră într'o séră; ea merse la un giuvaergiu, pentru a-ș repară o brăcete. Stând puțin acolo, ea observă o bijuterie foarte frumoasă.

— Ce frumoase bijuterii! Cât costă ea? întrebă Angela cu mirare.

— Nici mai mult, nici mai puțin decât 10,000 de florini.

— Și cine a comandat-o?

— Conte de Podstaki, pentru verișora lui cea frumoasă, domnișora Reviszka, cu care ce înșoră peste 8 zile.

Un trăsnet n'ar fi zdrobit mai mult pe cineva, ca vorbele aceste pe Angela. Ea se duse repede acasă, se desbracă de mantilă, își scose pălăria și se puse la ferăstră, uitându-se la florile ce se desemnau la ferăstră de ger. Se desbracă apoi de hainele ei, și se îmbracă în o cațaveică turcescă, împodobită cu broderii frumoase. Își aședă pe cap o diademă de perle foarte frumoase.

După acésta se duse în sala de scrimă pe care o ilumină într'un chip splendid. Ací nu eră nimenea. Angela se duse și luă doué florete pe care le esamină cu atențiune. Minutarele dela ciasornic, par că se mișcau foarte incet, nu după cum voiá ea.

În sfârșit, ora cea mult dorită sosise. Ea puse repede urechea la ușă căci, se auđiau niște pași; dar se înșelase; eră bētrâna guvernantă, pe care Angela o trimise într'un loc undeva, sub un pretecest óre-care. De asemenea nici Danieli nu eră acasă, el se aflá la cárciumarul italian din colț unde mai cinstiá câte-odatá un páhăruț de vin.

Angela eră singură, singurică, când contele intră.

În timp ce el își scose pălăria din cap și-și îndreptă pērul seu înaintea unei oglinđi, ea se duse de incuiá de doué ori ușă.

— Dar ce faci tu?

— Voi ca să regulám socotelile, deci n'am nevoie de martori.

— Dar ce ai, ești curioasă de tot.

Ea îl privi de jos în sus, rece și cu dispreț.

— Poți să negi că ți-ai bătut joc de mine în modul cel mai neomenesc? Poți tu să negi că dșóra Reviszka e logodnica ta?

— Se ăice așa, dar nu e adevărat.

— Cum nu e adevărat, decă i-am vedut bijuteriile ce i-ai comandat?

Contele îngálbeni.

— Iertare, Angelo, iertare, nu me osēndi. Motive de familie m'au silit s'o fac acésta.

— Destul, îl intrerupse italiana. Tu mi-ai otrăvit viéta mea, tu ai distrus viéta mea, eu nu te pot iertá. Dumneđeu, póte te va iertá; dar eu nici odatá. Me voi resbuná, căci după cum îți spusei, nu-s ca celelalte fete slabe, și trebuiai s'o pricepi acésta.

— Nu cumva ești nebuná?

— De loc, sânt cât se póte la locul meu. Tu erai nebun, când ími vorbiai de dragoste și credeai că me vei puté înșelá. Na, ține o floretá, apērá-te, căci unul din noi amēndoi trebuie să mórá.

— Se vede că ți-ai perdut capul.

— Nu e de loc mirare. Și a cui e, me rog, greșela, decă nu a ta? Ia adu-ți aminte de Lagarfey. Sângele seu strigá resbunare. El decă a murit, e numai din pricina ta. Pentru tine l'am jertfit pe el. Acuma, e

rēndul teu, voi să te jertfesc pentru memoria lui. Ș-apoi vom fi achitați. Haide nu mai sta la vorbă, apērá-te!

Cu ochiul ficsat pe Podstaki, Angela se aruncá ca un panther asupra prăđei ei. Contele se apērá cu moliciune, mai fără voe, deodată contele fu rănit.

— Ah, sânge, strigá ea cu o turbare de triumf. Ea îl lovi pentru a douá orá, făcēdu-i o raná mortalá. El páli, se clătina puțin și se spriginí de zid.

— Destul, murmurá el, sânt invins și tu ești resbunată deja.

— Auđi, destul? strigá ea în gradul cel mai mare de escitațiune; nu, nu, ími trebuie tótá a ta viéta.

Și în acest timp ea îl străpuse pentru a treia orá. El căđu în genuche.

— Iertare, murmurá el.

Angela izbucni în risete.

— Dar tu ai avut milá de mine? ăice ea cu un suris diabolic. Nu, nici o milá, te voi ucide de tot; ș-apoi póte, te voi iertá.

Podstaki încercá să se ridice, dar îi mai trase o lovitură ș-apoi îi vēră spada în piept.

Contele căđu jos și se întinse la piciórele ei, cu fața în sus; și cu sângele ei rece, dēnsa așteptá până ce să-și dea ultima lui suflare. Apoi singurá, căđu în genuchi și începú să plāngá cu amărăciune.

Când Danieli se reintórse, găsi pe Podstaki mort, întins pe parchet.

Iar Angela nicăeri; dispăruse.

Sânt mulți ani la mijloc și-mi aduc aminte că vedusem într'un spital din Florența o gardiancă, care ími părea că am mai întēlnit-o și vedut-o, undeva.

Mi se pare că erá Angela.

Visul țiganului.

Snóvă.

Se sperie într'o nópte țiganca de tot, pomenindu-se deșteptată din somn de faptele țiganului care strigá în somn:

— U! lupul mē!

Visá țiganul.

Și visá urit.

Se făcea că se dusesse la păduricea de lângá sat — după cum spuse a douá ăi nevestii — și umblând după niscăi crăci, ce să vedá într'un luminiș?... un lup mânăca pe Bálana, iapa lor.

Se speriasse țiganul și începēnd să strige: «U! lupul mē!» în vis, deșteptase pe țigancă.

Bucurie mare firește pe țigani, vedēnd că fusese numai doué. Mángăiará pe Bálana, îi ăiserá câte o vorbá bună doué, ca și cum într'adevēr fusese în primejdie, și trecú lucrul așa.

Peste v'ro câteva ăile, se ducea țiganul la un sat învecinat cu trebá, când pe luncá un lup fugáriá pe Bálana pe care o lásase țiganul acolo să pascá, și o fugári până o ajunse, i se repēđi în bortá, i-o rupse, o trânti jos și începú a trage din ea cu lácomie.

Strigase țiganul, dăduse chiote, de géba, lupul flámând nici nu se uitase la el.

Atunci, vedēnd că i se dusesse iapa, că remăsese fără ea; se inchiná țiganul și ăise:

— Aoleo, Dómne, d'ar fi 'n vis, c'aminteri am ramas sárac!

DUMITRU STANESCU.

SALON.

Despre amor și căsătorie.

Din aforismele lui Paul Mantegazza.

Cel ce nu e iubit, are totdeauna nedreptate. Acastă dogmă e eternă ca lumea, vechie ca omul, neschimbată ca legile, care guvernază lumea.

Fiecare primește atât amor cât merită.

Dacă în cestiune de amor cineva vorbește despre vre un merit, atunci acela se depărtază în totdeauna de echitate, pentru că frumseța cântărește pe balanța amorului întocmai cât spirit, inimă, eroism, adorare.

A dăce celui ce iubește: fi just — e insulta cea mai ridiculă și ne bună. ce se poate exprima, de ore ce una din trăsăturile caracteristice mai esențiale ale amorului e nedreptatea.

În tot cazul e cu mult mai bine a oferi un amor din recunoștință, decât a-l cerși. E totdeauna mai bine a fi creditor — decât debitor.

Pré puținii bărbați sânetoși mor fără să fi avut o femeie; mulți mor fără să fi iubit. Pentru aceea amorul e ca fómă și setea; singură deosebire e că fómă și setea se împacă cu pâne și apă, cea specie de amor inse cu o ființă temenină.

Vor care ve iubiți, nu ve temeți de nici un orcan, de nici un tunet séu fulger, de nici un pumnal séu venin, ridetă de calumnie, de ură, de invidie. Voiți inse să conservați focul amorului vostru de a pururea ardând, nestimatele comórei vóstre în totdeauna strălucitoare, apoi temeți-ve de vrásmașul cel mai teribil al amorului de — urit.

A iubi numai în durata unui cias e un ce animalic, a iubi o di e omenesc, a iubi o viță întregă e ângeresc; a iubi o viță întregă numai o ființă e un ce divin.

Bárbarul animal e polygam, bárbarul omenesc e monogam.

Natura a lénu pe bárbar polygam; e chiamarea sublimă a temetă a-l face monogam.

Mar mure de un amor dintr'odată e ipocrisie, neșă, cinșă séu surzenie și un astfel de amor nu e adeverat. Un amor, care umăză unu altuia poate fi sincer, infocat, ce este.

Că cineva în viță poate să iubească numai o singură dată e una din acele impertinențe mari, pe care amorul le exprima dîlnic fără cugetare.

Pentru de a curăți amorul de spini și mărăcini, de a vindecă rănile lui și a întregi mutilările lui, pentru de a-l invioșă, a-l inobilită, a-l face strălucitor, pentru de a-l face să fie sorgintea principală și învățatorul

tuturor virtuților, e trebuință numai de un singur mijloc: de o mică dosă de sinceritate.

Dacă o ofensare poate omori amorul, atunci trebuie ca egoismul să fi fost mai mare decât amorul.

Ființa femeiească, pe care o iubim, e totdeauna un ânger, fie ea mamă, soră, fică séu soție. Femeia pe care nu o iubim, nu e nimic mai mult decât o femeie, chiar dacă ar fi frumoasă ca Fornarina lui Rafaeli și plastică ca Venus din Milo.

Sensualitatea e adesea mama amorului, dar și mai adesea gidele lui.

Cel ce a putut crede, că doue sărutări, séu doue îmbrățișări își semănă, acela înca nu cunoșce nici alfabetul amorului.

«Te voi vedé — te-au văđut — ne vor vedé — ne-au văđut» — pentru scene consecutive ale comediei celei mari séu și a tragediei amorului.

Strângerea de mână e espresiunea din urmă și cea mai intimă a amicitiei; ea inse e adesea și primul pas pe calea amorului.

Mâna minte în amor cu mult mai rar ca buzele séu ochiul; chiar și femeia cea mai fățarnică nu înșelă cu o strângere de mână, pentru că o consideră de un ce cu totul nevinovat.

Cel ce nu înțelege espresiunea unei strângeri de mână, nu merită să iubească séu să fie iubit. O femeie șcie să ne spună prin ea, în modul cel mai simplu din lume: «remăi» séu «du-te»; ea spune prin aceea: «te-am iubit — te iubesc — te voi iubi.»

CAMIL B...

Serbările nupțiale dela București.

Astăzi, sâmbătă, la miédăđi, moștenitorul tronului României, principele Ferdinand își conduce juna soție la București.

Capitala Românică, după cum înregistrăm și în nr. trecut, a făcut mari pregătiri pentru întimpinarea junei părechi.

Dăm aici, după diarele bucureșcene, cele mai noue informațiuni.

Dl Take Ionescu, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, a însărcinat pe dl Al. Odobescu, membru al Academiei, să organizeze ceremonia celor 32 căsătorii ce se vor celebră cu prilejul sosirii principelui Ferdinand și principesei Maria.

În primul rând, s'a ales pentru aceste ceremonii biserica sf. Spiridon ca fiind cea mai spațioasă și în acelaș timp cea mai frumoasă din capitală. Într'ensa se vor aședă ca să formeze o elipsă, 32 mese, în giurul cărora se va cântă «Isaia dântușce.»

În fața altarului va fi ridicată o estradă, de pe care va oficiá mitropolitul primat; de pe acastă estradă principele și principesa, nașii, vor puté privi tótă ceremonia. La drépta estradei va fi tronul regal.

În curte se vor aședă 32 brađi, înalți de câte 3

metri; ei vor fi luați de fiecare păreche la eșirea lor din biserică.

Fiecare păreche va lua apoi loc în câte un car tras de 4 boi albi ale căror cornuri vor fi poleite.

Cortegiul se va duce dela biserică sf. Spiridon la Ateneul Român, unde se va servi un ospet tinerilor căsătoriți. Altețele Lor Regale vor presida acest ospet. Fiecare păreche va primi câte o pungă de catifea roșie cu monograma Altețelor Lor Regale și cari vor conține 25 poli, precum și câte un portret al principelui și principesei României.

Cu decorarea bisericii a fost însărcinat dl Negrescu, arhitectul ministerului instrucției.

Dl Al. Ghica, șeful cabinetului ministerului de interne, a desemnat un frumos pergament, care va fi pus în cofretul ce se va oferi de damele române A. S. R. principesei Maria.

Dl V. A. Urechia a scris textul acestui pergament.

Medaliile comandate la casa Scarff din Viena, cu ocaziunea nunții A. S. R. principelui Ferdinand au sosit.

Medaliile sânt: 10 de aur și 150 de argint. Cele dintei vor fi distribuite membrilor familiilor prinților căsătoriți; iar celelalte miniștrilor, corpului diplomatic și înalților demnitari ai statului.

Afară de aceste medalii vor mai fi bătute 1500 de bronz la monetăria statului.

Iată dăilele din programul serbărilor ce se vor da cu ocaziunea venirii principilor moștenitori.

Sâmbătă 23 c., sosirea, Te-Deum la mitropolie sera retragerea cu faclă.

Duminică 24 c. celebrarea celor 32 nunți, sera reprezentare de gală la Teatrul Național.

Luni 25 c. recepție la palat după ordinea statorită.

Marti 26 c., balul dat de primăria capitalei la Teatrul Național.

oo

O luptă în Sudan.

Politica de «civilizare» a puterilor mari incepe a merge greu. Acés a civilizare consistă în a cucerii provinciilor prin celelalte părți ale lumii, spre a le subjuga cu totul, ca ele să-și deschidă câte o piață nouă pentru mărfurile lor.

Dar poporele «barbare» se deșteptară și încep a mulțami frumos de asesta ingrigire părintească, căci vor ingrigii ele ênse-și de civilizațiunea lor.

În timpul mai nou nici Anglia nici Franța nu au noroc pe acest teren de civilizare. Barbarii resping «bunăvoința» lor. Astfel o pățise Anglia în Sudan în părțile Egiptului. Căci poporul de acolo e belicos și vré să trăiescă liber.

Ilustrațiunea din fruntea foii noastre înfătoșeză o asemenea luptă.

Pisica favorită.

Nu mai e pisică atât de bine ținută, ca și a Măriorei. Este favorita ei, pe care o mădărește, o scutește de ori ce și o satură cu bucatele cele mai alese.

Nici nu prea are grige pisica aceea de șoreci, căci e purure sătulă și grasă, nu-i pasă facă aceia ce le place, ea nu-și părasește culcușul drăgălaș.

LITERATURĂ și ARTE.

Știri literare. Dl Ioan Boroș, paroc gr. c. în Zabran, comitatul Timișorii, asesor consistorial și licențiat în s. teologie morală și pastorală, publică invitare la abonament pentru opul «Ierarchia bisericească» séu «Eșplicarea ceremoniilor sacre ale chirotoniei gradelor ierarchice», cu 1 fl. 50 cr. — *Profesorul Weigand* dela Lipsca a scris o lucrare asupra Macedoiei, care va apăre dăilele aceste.

Academia Română a ținut a sêptemâna rtecută vineri, la 15/27 ianuarie, ședință, în care dl Gr. G. Tocilescu a cetit un memoriu despre «Principatul Iășilor»; iară dl D. C. Olănescu a cetit o odă închinată «Domniței Maria.»

Terminii tehnici populari. Adunarea și publicarea literaturii populare române a luat în anii din urmă un avent imbucurător. Nimene inse până acum nu și-a dat silința de a adună toți terminii tehnici, cu care îndatinéză poporul ênsuș a-și numi diversele sale produțiuni literare, și a-i publică apoi, spre șciința generală, într'o colecțiune separată, ci fiecare culegător s'a mulțumit mai mult séu mai puțin cu terminii séu numirile, ce i s'au părut că ar fi mai respândite și mai usitate, s'au adoptat niște termini streini luați din limba latină, italiană séu cea franceză, fără a sta mult pe gânduri ori de terminii respectivi corespund cuprinsului intitulat printr'ênșii, și fără de a se interesă mai de aprôpe ori de nu s'ar află în sinul poporului alți termini cu mult mai corespundători. Drept aceea dl S. Fl. Marian a adresat în asta privință tuturor acelora cari trăesc între popor un cestionar de 49 puncte. Ce numește poporul cântec, cântece bêtărănești, este deosebire între aceste și între balade, cum numește poporul poesile sale epice, câte feluri de cântece cunoște el, ce este doina, deosebirea între doină și horă, când se cântă doina, numirea poesililor cântate de lăutari, ce e hora, strigătura, chiuitura, colinda, uratul, orația, colindele cu stéuă, irodii, turca, țurca, etc., cum numește poporul poesile satirice, bocetul, vraja, cum se numesc ómenii cari caută în cărți și 'n palmă, farmecul, desfăcătura, descântecul, basmul, povestea, snóva, fabulele, tradiția, ce e păcălitura, cimilitura, đicala, proverbul, pilda, frântura de limbă, cum s'ar puté numi literatura populară cu un singur cuvent? Respunsurile sânt a se adresă dsale la Suceva.

Conscrierea familiilor nobile române. Dl Ioan cav. de Pușcariu, publicând un volum de date istorice privitoare la familiile nobile române, a accentuat că din unele diecese încă n'a primit nici o colecțiune. Comitetul Asociațiunii transilvane, trimițând tuturor dieceselor câte trei esemplare din lucrarea numită, a adresat ordinarietelor rugarea să ia măsuri pentru conscrierea familiilor nobile române. Acum aflăm din «Transilvania», că Pr. Ssa dl episcop al Aradului Ioan Mețianu a respuns comitetului, că a luat măsuri să se continueze culegerea datelor trebuincioase. Asemenea și consistoriul mitropolitan din Blaș arată, că clerul archidieceșan a primit ordin, ca să dea despărțemintelor Asociațiunii mână de ajutor la culegerea datelor, ce se mai cer pentru completarea acestei scrieri.

Din edițiunile Asociațiunii transilvane se află de vênđare în biblioteca Asociațiunii, precum anunță «Transilvania», următorele publicațiuni: Analele din 1862, A doua adunare generală ținută la Brașov în 1862, din «Transilvania» mai toți anii, Analele din 1880, «Siebenbürgen», eine Darstellung des Landes und der

Leute, vor Rudolf Bergner, Leipzig; precum și alte scrieri și anume: Acte și date despre conferința națională din Mercurea la 1869; «Despre necesitatea promovării și protecționării meserilor la români» de Bartolomeiu Baiulescu; Monografia școlii civile de fete a Asociațiunii transilvane» publicată de Nicolae F. Negruțiu; «Elemente de poetică română» de Ioan Lazariciu; din Analele Academiei Române, din publicațiunea Eudoxiu Hurmuzachi; Date istorice privitoare la familiile nobile române, culese de Ioan cav. de Pușcariu; «Graiu ardelenesc», de A. Șuluț Cărpinișan. Comandele sunt a se adresă la comitetul Asociațiunii în Sibiiu, unde se pot afla și prețurile.

Un dicționar franceso-român. Ministrul cultelor și instrucțiunii publice din România a convenit cu dl profesor Bonifaciu Florescu pentru redactarea unui dicționar franco-român. Dl Florescu se obligă a predă treptat întreg manuscrisul dicționarului până la 1 iulie 1893, așa că imprimarea să pôtă începe cel puțin la 1 aprilie 1893.

TEATRU și MUSICA.

Teatrul Național din București. Dilele trecute s'a jucat o piesă nouă: »Renegatul», melopee în trei acte de dl Mircea C. Dimitriade, musica de dl C. Dimitrescu. Iată-i subiectul pe scurt: Renegatul e un pașă cu numele Mahmud. El fusese român care-și lăsase țera și religia și trecuse la mahomedanism ca să dea de fericire. Dar fericirea, după care alergase, fugise de el. Nu găsiă nici o plăcere și nici o mulțumire în haremul seu împodobit cu femeile cele mai frumoșe. Desgustat de viață hotărășce să sfârșescă cu ea, și pentru scopul acesta dă o mesă bogată la care sânt invitați toți prietenii sei și chemate toate cadănele lui. Mahmud hotărît să se omóre în nóptea aceea vré să lase prietenilor și femeilor sale, câte o amintire dela el. În vreme asta apare în harem un evreu care, pe prețul de trei mii de lire, îi vinde o fată de o frumusețe rară cu numele Maria. Ea e dusă într'altă odaie și Mahmud își urmăzeă înainte ospetul. Deodată s'aude vocea Mariei cântând o doină oltenescă. Accentele vocii ei fac să-i vibreze córdele inimei și să-i ducă amintirea spre o țéră odată iubită. Mahmud chemă pe Maria. Ea e româncă. Incepe să vorbescă lui Mahmud de țera lui și cu drăgălășie îl face să renunțe la ideea sinuciderei. Mahmud se amoresză de Maria, se face renegat iarăș și se hotărășce să se întorcă în patrie cu draga lui iubită. Dl Nottara a jucat rolul lui Mahmud, dna Romanescu al Mariei.

Concert în Ecica-română. Tinerimea română din Ecica-română va arangiă acolo duminică la 24 ianuarie (5 februarie n.) concert urmat de petrecere cu dans, în folosul școlii române confesionale. Programul: «Vênătorul», de * * *, cor (cvartet) bărbătesc; «Iléna», cântec poporal de G. Musicescu, cor (secstet) micst; Declamațiuni: a) «Țiganul la fugă», b) «Țiganul și épa» de Th. D. Speranția; »Frunzulită verde de stéjar», cântec poporal de G. Musicescu, cor (secstet) micst; Declamațiune: «Patronul țiganului» de Th. D. Speranția; «Fóie verde fir de nalbă», cântec poporal de G. Musicescu, cor (secstet) micst. Intre pause orchestra va cântă câte o piesă românescă, iar după producțiune jocul se incepe cu Hora», cântată în cor (secstet) micst.

Teatru român de diletanți în Sucéva. În sala «Hotel Langer» din Sucéva s'a dat miercuri, la 1 februarie st. n. o reprezentare teatrală în folosul societăți-

lor filantropice române din Sucéva cu următorul program: 1, «Rémășagul» proverb într'un act de V. Alecsandri. 2, «Cinel-Cinel», comedie cu cântece într'un act de V. Alecsandri. 3, Cântece (cuvinte de V. Bumbac) esecutate de dra A. Mandacevschi, dna Z. Mleşnița, dl St. Henidei și dl I. Berhang,acompaniate la pian de dl V. Emery.

Corul vocal român gr. or. din Alburnar a dat acolo de curënd o petrecere cu dans, începută cu o producțiune în cântări, sub conducerea dlui Teodor Petrișor, cu următorul program: «Sânt soldat», cor bărbătesc de G. Dima; «Vênătorul», cor bărbătesc de Tudor de Flondor; «De aș fi», cor bărbătesc de dirigențele; «Din depărtare», cor bărbătesc de J. Vorobchievici; «Uită mamă», cor bărb. de G. Dima; «El Rbna», cântec arabesc de Mandicesky; «Serenadă» cor bărb. de Tudor de Flondor. Venitul curat a fost destinat pentru fondul bisericesc gr. or. din Alibunar.

BISERICĂ și ȘCOLĂ.

Inaintări la capitulul din Gherla. Canonicul-custode Vasiliu Pop a fost inaintat la stalul de canonic-lector, canonicul-școlar Eusebiu Cartice s'a inaintat la stalul de canonic-custode și canonicul-prebendat Ioan Papiu a intrat în stalul de canonic-școlar.

Jubileul dlui Alesandru Roman, pe care l'am anunțat în nr. trecut, nu se va arangiă de cătră membrii societății Petru Maior, ci de totă tinerimea română academică din Budapesta. Banchetul festiv, care se va da în onórea dlui Alesandru Roman, din incidentul serbării jubileului seu de 30 ani ca profesor universitar, se va ținé sâmbătă la 30 ianuarie v. (11 februarie n.) în Grand Hotel Hungaria. Comitetul arangiător al tinerimei este compus astfel: președinte Elie Cristea, secretar Cornel Persinariu, cassar Ioan Petrovici, membrii comitetului Ioan Baptist Boiu, Vasile Pahone, Alesandru Străvoiu, dr. Florian Muntean, Aurel Cosma, Valeriu Mezin, Teofil Dragoș.

Un apel cătră protopopi. Rds. domn Ioan Papiu, canonic în Gherla, în calitate de preșinte al reuniunii învățătorilor din giurul Gherlei, a adresat protopopilor un cercular, făcënd apel la dênșii să siaruescă a introduce mai multă activitate în reuniunile filiale, care se intrunesc neregulat și nu-și trimit protococele la comitetul central; totodată îi rógă să stérnescă între învățători o emulațiune nobilă, căci, dice dl canonic, ar fi un lucru nu prea lăudat, decât nici la concursurile din est an nu ar fi comitetul în plăcuta poziție de a puté propune acordarea premiilor puse în concurs.

C E E N O U ?

Hymen. Dl dr. Emanuil cav. de Flondor la 12 februarie va jură credință vecinică dșorei Elena de Zotta, fiica dlui dr. Iancu cav. de Zotta, mare proprietar în Noveselițe și președinte al societății politice «Concordia» din Bucovina. — Dl Dănilă Gabor, inginer, s'a cununat cu dșóra Elena Lupan, profesóre în Teuș. — Dl Romulus Miclea și dșóra Opreana Mihailă s'au logodit la Căstău. — Dl Dumitru Rebrășorean și dșóra Maria Sasu s'au cununat la 29 ianuarie în Bistrița. — Dl Nicolae Faja, farmacist în Brăila, originar din Ardeal, duminică la 24 ianuarie (5 februarie) se va cunună cu dșóra Maria U. Irimia în Brăila. — Dl D. V. Pă-

cățianu, originar din Banat, s'a cununat la București in 14/26 ianuarie cu dna Margareta n. Neuber.

Știri personale. Dl dr. Vasile Lucaciu a fost judecat iarăș, de asta-dată de către tribunalul din Sătmar, pentru calumnierea guvernului; pertractarea s'a ținut la 27 I.tr. și dl Lucaciu a fost condamnat la închisoare de două luni și la 50 fl. amendă. — Dl Pompiliu Pipos, directorul și editorul ziarului «Gazeta Bucovinei», e greu bolnav in aprindere de plămâni.

Asociațiunea transilvană. Dl Gerasim Candrea strămutându-se din Sibîu, a depus mandatul de cassar al Asociațiunii in mâinile comitetului. Acesta, luând cu părere de reu act de renunțarea dlui Candrea, a dispus ca o comisiune compusă din dnii dr. I. Pușcariu, Iosif St. Șuluț și Onoriu Tilea să sconteze cassa și să ia 'n sémă averea Asociațiunii. Acésta s'a executat la sfêșitul anului trecut. Cassar interimal s'a ales dl Leontin Simonescu, până la proxima adunare generală.

CARNEVAL.

Călindarul balurilor române. La 6 februarie balul Societății academice «Junimea» din Cernăuți; la 8 februarie balul din Năsăud; la 9 februarie concertul și balul tinerimei române din Cluș; la 11 februarie balul filantropic din Blaș; la 11 februarie balul casinei române din Beins; la 12 februarie petrecerea cu joc din Deda; la 18 februarie balul român din Arad.

Balul din Alba-Iulia, arangiat la 10/22 jan., a avut un succes strălucit. De multă vreme n'a mai fost acolo o petrecere atât de reușită. Venitul curat trece peste 100 fl. In fruntea arangiamntului a stat onorabila familie Cirlea, care a stăruit mult pentru obținerea succesului. Au luat parte și fruntașii autorităților civile și militare, dimpreună cu o mulțime de ofițeri, mai cu sémă români. Călușerul și Bătuta s'au jucat cu multa desteritate sub conducerea vătavului Antonie Cricovan. In paușă s'a făcut tombola, pentru care dl P. S. Cirlea a oferit obiecte frumoșe cu prețuri moderate. Petrecerea a ținut până dimineța la 5 ore.

Bal la Zernești. Reuniunea femeilor române din Zernești va arangia acolo balul seu la 11 februarie n. in sala școlii comunale. Balul se va da in folosul fondului numitei reuniuni, a cărei presidentă e dna Maria Găroi.

Bal la Năsăud. La 8 februarie n. se va da la Năsăud bal, in sala de gimnastică dela gimnasiu. Venitul curat este destinat in folosul fondului școlarilor lipsiți in cas de bôlă.

Bal la Deda. Clasa inteligenta română din Deda și giur va arangia in 12 februarie n. petrecere cu dans. Venitul e destinat pentru fondul școlii de acolo.

DESCOPERIRI ȘI INVENȚIUNI.

O invențiune a dlui dr. A. Babeș. Dl dr. Aurel Babeș, fratele directorului Institutului de bacteriologie din București, a prezentat Academiei de științe din Paris o lucrare foarte importantă, relativă la boalele animalelor. Din faptul că nu toate animalele sunt susceptibile in acelaș grad pentru anumite bôle, dl dr. A. Babeș a format ipotesa, că pricina trebuie să fie o anumită substanță din sângele animalelor respective, sub-

stanță care omorâ baccilul Lólei. Dsa a căutat, prin proceduri chemice, să izoleze din sânge acele substanțe, la două bôle grave: la turbare și la morvă. In lucrarea comunicată Academiei din Paris, dl dr. A. Babeș arată procedeul izolării și efectele substanței estrase din sângele de bou. Acésta substanță arată in foarte scurt timp decă un cal este morvos séu nu. Deci nu mai trebuie uciși atâția cai ca suspecti de morvoși, căci prin acésta descoperire se pôte cunoșce decă accia in adevăr sânt atacați de acea bôlă ori ba.

O nouă pușcă. Ziarul «Times» primeșce din Viena șcirea că Manlicher este pe cale de a da la lumină o nouă pușcă cu repetiție, al cărei efect este uimitor. Arma este de călibrul 6½ ca și arma adoptată de curênd in România. Inovațiunea constă in aceea că tragerea se face intr'un mod mecanic pentru tôte cartușele — se șcie că arma pôte fi încărcată cu 5 séu 8 cartușe. Manlicher la o experiență făcută a tras 120 de cartușe intr'un minut, fără ca să se producă vr'o smucelă și fără ca țeva să se încăldêșcă prea mult așa, încât să producă ori-cât de mică supărare mânei și să impiedice continuarea focurilor. Acésta armă inse nu va putê servi de sigur decât pe vasele de resbel unde se pôte avé la dispoziție o provizie mare de cartușe, căci la un infanterist va produce un mare inconvenient cantitatea prea mare de cartușe de care el are nevoie, consumându-se atât de multe intr'un foarte scurt timp cu acésta armă.

Călindarul săptămânie.

Țiua sêpt.	Culindarul vechiu	Călınd. nou	Sórele
Domineca.	fiului, rătăcit	Ev. dela Luca c.15 gl.2, a inv. 2.	res. Iap
Duminecă	24 Cuvioșă Xenia	5 Agata	7 21 5 9
Luni	25 S. Grig. Teologul	6 Dorotea	7 19 5 11
Marti	26 Cuv. Xenofont	7 Romuald	7 17 5 12
Mercuri	27 P. Ion gură de aur	8 Solomon	7 16 5 13
Joi	28 Cuv. Efrém Sirul	9 Apolonia	7 15 5 14
Vineri	29 Ad. mōșc. Păr. Ignatie	10 Scolastica	7 14 5 16
Sâmbătă	30 S.S. Ios. Gr. și Ioan	11 Eufrosina	7 11 5 17

Proprietar, redactor respundător și editor:

IOSIF VULCAN.

Leopold Stern

crâș. bărbătesc

Oradea-Mare, Olosig, strada principală vis-a-vis de edificiul Bazar.

Din incidentul carnevalului, se recomandă pentru a confecționa tot felul de vestiminte bărbătesci, din stoffe indigene séu străine, după moda cea mai nouă, cu prețuri moderate.

Totodată înștiințéza on. public, că din stoffele de lérnă și de tómnă, aflătoare încă in magazin, gâtesce haine foarte ieftin.

1 (3—5)

